
Ar Person Barvec,

VICTORIUS VAR E ESCOP.

Var ton : *MONSIEUR DE CATINAT.*

UN Escop eus a Franç, den a galite vras,
Oc'h ober e vizit ur vech en em dromplas :
Ur Person a gavas hac a voa rust e vin,
Rac baro en devoa evel ur c'habucin.

Ar Person a hent all, a voa bisajet mad :
Tal huel, ha fri caër, ha lêm a zaoulagad,
Hac a rê e zever ebars en e barres
Coulz ha ma rê nicun ebars en dioces.

An Escop.

An Escop, p'er güelas, a deuas d'en attaqi,
Balamour d'e varo, ha d'en inquieti :
A belec'h, emezàn, nac eus a bez canton
Oc'h-u deut er vrô-màn evit beza Person ?
Hac ur ministr oc'h-u a doues an heritiquet,
Pe ur béleg benac eus ar schismatiquet ?

Ar Person.

Autrou, eme'r Person, a drugare Doue,
N'en dòn e nep fêçon an eil nac eguile ;
Me gred òn christen mad, catholig, coulz ha c'houi,
Ha ne oun qet perac e teuit d'am attaqi.

An Escop.

Ho paro, eme'r Prelat, a gavàn difêçon,
Ha ne apparchant qet ouz bisach ur Person.
En amzer Moyses güechal voa permetet
Douguen ar barvou hir, mes brêmâ int difennet.

Pell zo abaoe custum , nep a zo christenien ,
D'en em raza qempen , dreist oll ar véleyen ;
Ne veler barvou hir nemet gant ar Souisset ,
Gant tud a Voscovi pe gant schimastiqet.

Pere zo ridicul en ho c'hompportamant ;
Qercoulz en o barvou vél en ho güiscamant ;
Ha rac-se e cavàn oc'h eus ur fazi bras
Ne douzit ho paro evit nettât ho faç.

Evel un heretiq ho caver er guis-se ;
Ha goal exempl a roit gant ar baro hir-se.
Ret ê deoc'h e zroc'ha , pe me raï deoc'h ober ;
N'ouzoc'h qet marteze ouz piou oc'h eus affer ?

Ar Person.

Autrou , eme'r Person , na zisplije ganeoc'h ,
Va baro a zo dîn , hac hoc'h hini deoc'h :
Gant Doue meus-hi bet , ha ne gredfen bigen
E ve ret distruja ar pez a ro d'an den.

O barvou zo roet gant Doue d'ar voaset
Evit o distingui diouz ar femelezet :
Ar re a fell dezo beza hanval outo ,
A renq sur evit güir touza pis o baro.

Mes me ne fell qet dîn beza feminizet ,
Na trêc'hi va baro , hac hi dija grizet.
Ne deo qet Souisset hepquen a zoug baro ,
Meur a bersonach mad pere a zo maro

O deus-hi bet douguet , hac a voa tud santel ,
Tud habil , tud prudant ha christenien fidel ;
Ar Batriarchet côs el lezen ancien ,
Ha Prophetet Doue etoues ar Judevien.

Ebestel hor Zalver , hac an Doctoret bras ,
Evel Sant Augustin , Sant Jerôm , Sant Ambroas ,
Hac ar Pab Sant Gregor , ha Sant Yan Chrisostom ,
Hac ouspen daou c'hant Pab demeus ar guêr a Rom

A velomp zo pintet gant barvou bras hac hir ,
Ha n'o zougjent qet sur , ma n'o devije güir.

N'int qet bet tamallet gant nicun en o brô ,
Qent-se voant enoret balamour d'o baro.

Ha mar o deus douguet ha Calvin ha Luther
Barvou hir evelte ebars en o amzer ,
Ne deo qet ho barvou a zo bet tamallet ,
Nac a zo bet penn-caos ma voant heretiqet.

Ar gabucinet paour na scandalizont den
Evit douguen barvou etoues ar gristenien.
Nan, nan, en em razit, grognit neb a garo,
Evidon-me bigen ne droc'hin va baro :
Güell ê ganén mervel, mar bezàn condaonet,
Eguet coll va baro, pa emeus-hi maguet.

An Escop.

An Escop en coler a lavar d'ar Person
E renq en em regli diouc'h uzach ar c'hanton,
Uzach ar gabucinet, hervez o reglennou,
Eo douguen, emezàn, ha caout hir ho barvou.

Mes c'houi zo ur Person, n'en doc'h qet cabucin,
Hac a renq ho paro distaga diouz ho min;
Rac-se absolument, na zisplichfe ganeoc'h,
Dre va autorite ec'h ordrenàn deoc'h
Ma teuot pront d'e zroc'ha, anez certenamant
E vezoc'h punisset evel un insolant.

Ar Person.

Eur paour qez criminal a vije condaonet
Da vont d'ar galeou pe da veza crouguet,
Ne vije qet tristoc'h eguet ma voa'r Person
Goude beza clêvet e gondaonation.

Autrou Doue, emezàn, hemà'n displijadur !
Ret e ve em enep-cruel ha dinatur,
D'am beza condaonet da drêc'hi va baro,
Nan, nan, güel ê ganén anduri ar maro ;
Ha grit a garfot din, pa dlefac'h va laza,
Va baro a virin bete'n heur diveza.

Ar Escop.

Ar Prelat o velet aheurtet ar Person,
En accuzas d'ar Roue hep na güir na réson,
Hac a laras dezàn : Sir, ho Majeste,
E deus va enoret ha roet din qalite.

E deus va grêt Escop ha roet din gallout
Ebars em dioces da gommandi partout;
Eur Person paysant a zo em escopti,
En deus, var a velàn, c'hoant d'en em revolti.

Goab a ra ac'hanòn, ha ne fell qet dezàn
Oboissa d'am urz, na ne reï, emezàn.
Justiç a c'houlennàn digant ho Majeste,
Ha condaonation a enep an den-ze.

Ar Roue.

Ar Roue pa glêvas ar Prelat o parlant,
A lavaras neuze : ennes zo insolant;
Ret eo e chasseal demeus an escopti
Ha demeus e Barros, evit ma furaï.
Rentet voe eul lizer sinet gant ar Roue
D'ar Person d'e Barros, hac estonet e voe.

Ar Person.

Ia da ! emezàn, pa lennas al lizer,
Bourdet on ar vech-màn, ne doun qet hep affer.
Ar Roue a barlant, n'eller qet rezista,
N'emeus grad da zifen, ret eo oboissa.

Ha güell ê ganén c'hoas rancout quitiât va brô
Eguet n'en deo rancout distruja va baro.
Mes pelec'h e zin-me ? Ar Roue ne verq qet
Pelec'h e fell dezàn e rafen va retret.

P'am eus va liberte, n'ouffen qet ober güell
Eguet mont da Versaill da velet ar c'hastel.
Biscoas n'òn bet eno, hac e clévàn conta
Ne zeus pales er bed comparachet outâ.

Eno' vo, a glévàn, e velin traou nevez
Ha ne veljen biscoas vardro va zieguez;
Ar Roue a velin hac e gourtisanet,
Ha tud ar re vrava a voe biscoas ganet.

C'houi, va baro, zo cauz ma rêr din-me pourmen,
C'hoant bras zo d'o trêc'hi, mes n'er grafen biquen,
Ha james disparti entrezomp ne vezo
Na vezin da guenta condaonet d'ar maro.

Mont a ra ar Barveg da guêr Versaill da chom,
Arc'hant a gass gantàn, ne ouzer qet ar som;
Bale a ra dre guêr hac en dro d'ar pales,
A ziabars er güel qercoulz ha diaves.

Güelet a ra ivez ar Roue pa sorti,
Pelec'h benac e za, ha pa vez o tebri;
Pa za d'an oferen e za de heuill ive
Da glêvet ar musiq a rêr d'e Vajeste.

Ne zeus eno jardin na bali da redec,
Galeri, na traou caër, n'o güel tout ar Barveg.
An dud oll a c'houlen, ouz e velet hardis
Da tostât d'ar Roue, hac o sell outàn pis :

Piou ar béleg barveg a velomp-ni amàn,
Na pe a léc'h eff-én? Nê qet eus ar vrô-màn.
Den ne voar lavaret piou ê, na p'eus a vrô;
Souezet ê an oll o velet e varo.

Ar Marqis.

Alafin eur Marqis, mignon bras d'ar Roue,
A yas da gomz outâ dre guriosite.
Autrou, eme'r Marqis, o comz ouz ar Barveg,
Dious ho habillamant me gred e zoc'h béleg.

Me gar ar vèleyen zo mignon d'ar Roue,
Ha mar oc'h eus affer dirac e Vajeste,
Me gomzo evidoc'h dious an affer oc'h eus,
A rento servich deoc'h dre ar pouvoar a meus.

Ar Person.

Ho trugarez, Autrou, emezàn, d'ar Marqis,
Oblijet bras òn deoc'h demeus hoc'h honestis :
Me zo eur Person qès exilet eus va brô,
Ha ne meus qet a gueuz hervez m'ê deut an dro.

Nep a vez exilet eus a bers ar Roue
A gustum detesti, fachat, touet Doue,
Ha pedi mallozou gant nep zo caos dezo
Da veza exilet, chasséet deus o brô.

Evidòn-m'er, c'hontrol, ne meus chagrin ebet
O sònjal em hini, na d'e beza quitted ;
Rac güell e zoun amàn eguet na voan eno :
Ne mòn qet er guêr-màn a enep va meno.

Em parros ne gaven nemet poan ha trêvel,
Labour epad an deiz, en nôz rancout sevel,
Côves, güelet tud clàn hac ober sarmoniou,
Ha caout poan ha chagrin ha calz a afferiou.

Amàn e moun ervad ; n'en deus en tout netra
O troubli va speret, nac ouz va dieza ;
Lavarat va brevier, celebri oferen,
Ar rest eus an amzer a zo dîn da bourmen.

Ha seulvui a velàn, emeus plijadurez
O velet traou qer caër pe gaëroc'h c'hoas bemdez ;
Contantamant a meus, mar em boe-me biscoas,
O velet ar Roue, ha mui am bezo c'hoas.

Eur barados bian e cavàn e bales,
Hac o sellet ountâ ne enoufen james :
Ha rac-se, va Autrou, n'emeus grad d'ho pedi
Da barlant evidòn na d'am recommandi ;
Ha qeit ha ma caro va lêzel er vrô-màn :
Ne c'houlennàn qet güell eguet mervel ennàn.

Ar Marqis.

Ar Marqis a c'hoarze o clêvet ar Person,
Hac a voa joa gantàn caout an occasion
Da barlant, emezàn, e presanç ar Roue ;
Disqüezet voe'r Barveg, ha qemennet e voe.

Ar Roue.

Ar Roue, p'er güelas, a c'houlennas ountâ :
Perac, ha c'houi Person, e zoc'h-u er vrô-mâ ;
Ha ne zit d'ho parros da viret ho ténved,
Evel m'ê ho tever ha ma zoc'h oblijet?

Ar Person.

Allas ! Sir, emezàn, mar e meus-hi quïttet,
Ne get me zo qiriec : ganeoc'h oun exilet.
Evit oboïssa da urz ho Majeste,
Emeus abandonet va dénved er c'his-se :
Cetu amâ'l lizer, gant ho torn ê sinet,
Hervez hoc'h ordrenanç emeus oboïssset.

Ar Roue.

Penaos, eme'r Roue, exilet oc'h amâ !
Pa exilàn-me tud, pell eo dious ar vrô-mâ.
Hac ouspen qementse, me ne exilàn get
Anes n'am be rêson : petra oc'h eus-hu grêt?

Ar Person.

Mar plich d'ho Majeste va c'hlêvet, emezâ,
Me gonto deoc'h perac e zòn deut er vrô-mâ :
Va Frelat, a gredàn, en deus va accuset
Dirac ho Majeste, hac en deus ho suadet.

Balamour d'am baro, e defot e zroc'hâ,
Cetu en'or sujet ma tisplijàn dezâ :
Caër em boa rêzoni ha clasq en em difen,
Ne brize get selaou ar pez a lavaren.

Ret voa din, emezàn, hep rêzoni morse,
Trêc'hi crenn va baro, p'otramant e zroc'hje ;
Va humor zo calet, ha ne meus get ellet
Consanti de zrêc'hi anez bout condaonet.

Ma vijen chicaner, var boüez dispign arc'hant,
Em bije gonezet o veza appellant ;
Mes güell ê bet ganén fiziout er Brovidanç,
Hac en em rezolvi da zouffr poan ar setanç.

Ar setañ zo roet ma vijen exilet,
Ha gant soumission emeus oboisset,
O veza güell ganén sortial eus va brô
Eguet na vije sur distruja va baro.

Ho Majeste, ô Sir! o tont d'am exila,
Ne lavare get din pelec'h en em denna :
Pelec'h e yazen-me güell d'ober va retret
Eguet dont da Versaill? evel ma zôn deuet?

Nemet er Barados ec'h aljen-me pignat,
Ne vouijen donet güell evit ober ervad.
D'ho Majeste, ô Sir! va Frinç ha va Autrou!
En em soumettàn oll ha d'oc'h ordrenañcou.

Ho madelez zo bras, credi a ràn certen,
Hervez ma remerqàn var ho pizach laouen,
E permettot din-me douguen va baro qèz,
Pa na ra droug da zen, bete fin va buez.

Ar Roue.

It, it, eme'r Roue, achuet ar proces :
Dalc'hit mad d'ho paro, distroït d'ho parres ;
Daou c'hant scoët ho pezo da ober ho peach,
Ha me a c'hourc'hemen na zeui d'en d'oc'h ampech.

An histor zo plêzant evit ar Person qèz,
Mes evit an Escop n'en deus bet nemet mez.
Ne barlanter en qêr, er pales nac er ru,
Nemet diouz ar Barveg gant e zoutanen du.

Ar bed oll a lavar en deus eur speret mad ;
Ha nemet goab na rêr partout eus ar Prelat.
N'en dê get mad d'an dud, dre zomination,
En em exposi re da gaout confusion.

FIN.

E Montroulez, eus a Imprimeri A. LÉDAN.